

«سرآمد» بررسی می کند:

پرسش‌های بنیادین وارزیابی تناقض‌های اساسی برای آینده مَکران

واکاوی چالش‌ها و تناقض‌های توسعه مَکران

گروه توسعه – مهدی استاد جعفری – منطقه

مکران به دلیل دارا بودن موقعیت ژئواستراتژی، ژئوپلیتیکی و دسترسی به آب‌های آزاد، از پتانسیل بالایی برای رشد اقتصادی و اجتماعی در کشور برخوردار است. اما توسعه این منطقه بدون در نظر گرفتن مخاطرات پایداری، مسائل اجتماعی و فرهنگی، و ویژگی‌های بومی، می‌تواند پیامدهای مخربی به همراه داشته باشد. این نوشتار با هدف بررسی برخی مشکلات عمده در مسیر توسعه مَکران، به دنبال کشف تناقض‌ها و مسائل اساسی است که در صورت بی‌توجهی، این توسعه را به چالشی برای منطقه تبدیل می‌کنند.

مهدی استادی جعفری –نائب رئیس شورای مدیران و متخصصان جوان جامعه مهندسان مشاور ایران در نوشتاری به روزنامه دریایی اقتصادسرآمد آورده است: در عنوان انتخابی این نوشتار، از واژه پرابلماتیک یا چستی مسئله و یا مسئله‌یابی، استفاده شده است. شاید برخی مخاطبان محترم،

کتر بصورت مستقیم با این واژه برخورد کرده باشند. پرابلماتیک کردن مسائل توسعه‌ای در ایران و از جمله توسعه سواحل مکران، به معنای شناساندن ابعاد پیچیده و پیامدهای ناخواسته‌ای است که در جریان توسعه بدون توجه به ابعاد اجتماعی، زیست محیطی و فرهنگی ممکن است به وجود آید. این فرایند، ضمن ارتقای آگاهی عمومی و جلب توجه نخبگان، بستری بسرای اصلاح سیاست‌ها و تقویت توسعه‌پذیری فراهم می‌کند.

این یادداشت با نگاهی نقادانه به مفهوم توسعه در منطقه مکران، می‌خواهد بیان کند که بنظر می‌رسد گفتمان توسعه منطقه مکران هنوز در کشور و در سطح مدیریتی، کارشناسی و عمومی، فراگیر نشده و اصولا توسعه این منطقه، دغدغه و خواسته‌ی عمومی جامعه تبدیل نگردیده و بطور مشخص، تبدیل به «مسئله‌ی توسعه کشور» نشده است.

با این وصف، در پی روشن ساختن چالش‌ها، تناقض‌ها و موانعی که در این مسیر وجود دارد، با پرابلماتیک کردن توسعه مکران و شناسایی موانع زیربنایی، فرهنگی، اجتماعی، و زیست‌محیطی، راهکارهای تحول‌آفرین و نوآورانه‌ای می‌بایست برای دستیابی به توسعه‌ای پایدار و عادلانه مدنظر قرار گیرد. این نوشتار از منظری انتقادی به این سوال پاسخ می‌دهد که چگونه می‌توان با طرح

بی‌بدیل توسعه است و نه چالشی روبروی تصمیم‌گیران. در این بخش، سوالات مطرح می‌شود: – چگونه می‌توان توسعه‌ای اجرا کرد که فرهنگ و هویت بومی را تخریب نکند؟ – چگونه می‌توان مشارکت مردمی را در فرآیند توسعه افزایش داد و از مقاومت اجتماعی جلوگیری کرد؟

پرابلماتیک کردن مسائل توسعه‌ای در ایران و از جمله توسعه سواحل مکران، به معنای شناساندن ابعاد پیچیده و پیامدهای ناخواسته‌ای است که در جریان توسعه بدون توجه به ابعاد اجتماعی، زیست‌محیطی، فرهنگی ممکن است به وجود آید. این فرایند، ضمن ارتقای آگاهی عمومی و جلب توجه نخبگان، بستری برای اصلاح سیاست‌ها و تقویت توسعه‌پذیری فراهم می‌کند.

وابستگی ژئوپلیتیکی و ریسک‌های امنیتی

مَکران به دلیل هم‌جواری با کشورهای مختلف و موقعیت استراتژیک، به یکی از مناطق حساس ایران تبدیل شده است. آن چیزی که در این زمینه قابل بیان است، این مطلب است که توسعه امنیت می‌آورد و امنیت پایدار، تضمین کننده توسعه است. بنابراین، پرداختن به زمینه‌های اصلی امنیت از جمله توجه به

مسائل اجتماعی، فرهنگی و موضوعات اقتصادی و اشتغال جوامع بومی، باید در دستور کار قرار گیرند. در هر حال، این بخش به ارزیابی ریسک‌های ناشی از وابستگی‌های اقتصادی و امنیتی پرداخته و به این سوالات توجه می‌کند: – آیا توسعه مَکران می‌تواند ایران را در برابر تهدیدات خارجی آسیب‌پذیر کند؟ – چگونه می‌توان از ظرفیت‌های ژئوپلیتیکی منطقه در راستای امنیت و استقلال استفاده کرد؟

مسئله نابرابری و عدم توازن در توسعه توسعه مکران می‌تواند به عدم توازن در توزیع ثروت و فرصت‌ها منجر شود، به‌ویژه اگر فقط بر ایجاد زیرساخت‌ها تمرکز کنند. شاهد این ادعا، بروز شکاف طبقاتی در منطقه آزاد چابهار، شهر و سکونتگاه‌های غیر رسمی و حاشیه‌نشینی چابهار است. امروز سوال اصلی در میان مردمان آن بخش از سرزمین این است که ایجاد منطقه آزاد و سرازیر شدن سرمایه‌های منجر به توسعه زیرساخت‌ها، دقیقا چه منفعتی برای آنان داشته و اصولا سهم آنها از این الگوی توسعه چه بوده و چیست. با ذکر این نمونه، این بخش به بررسی نابرابری‌های بالقوه پرداخته و به این سوالات توجه می‌کند: – چگونه می‌توان توسعه‌ای را طراحی کرد که به برابری اجتماعی و کاهش نابرابری‌ها کمک کند؟ – چگونه می‌توان از تبدیل مکران به یک قطب صرفا اقتصادی و بدون توجه به عدالت اجتماعی جلوگیری کرد؟

رویکردهای تحول‌آفرین و راهکارهای پیشنهادی برای توسعه پایدار واقعیت روشن این است که آنقدر ظرفیت منطقه مکران برای تحول و جهش کشور بالاست که درنظرگیری و اتخاذ رویکردهای تحول‌آفرین برای طی ادامه مسیر لازم و ضروری است. با این وجود، در این بخش، راهکارهایی ارائه می‌شود که می‌توانند به عنوان رویکردهای تحول‌آفرین در توسعه

مکران عمل کنند و به حل تناقضات فوق کمک کنند.

ایجاد یک مدل توسعه انسانی محور رویکردی که توسعه انسانی و مشارکت بومی را در اولویت قرار دهد، می‌تواند به پایداری توسعه کمک کند. پیشنهاد می‌شود که برنامه‌های آموزشی و ارتقای مهارت‌های بومیان برای توانمندسازی جامعه محلی در دستور کار قرار گیرد.

توسعه زیرساخت‌ها با استفاده از اصول زیست‌محیطی

زیرساخت‌های حمل و نقل و انرژی باید با اصول پایداری و کاهش آلودگی تطبیق داده شوند. استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و توسعه حمل و نقل سبز می‌تواند به کاهش فشار زیست‌محیطی کمک کند. سخن پایانی اینکه مروری بر تجارب، وقایع و روند سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات چند سال اخیر توسط بخش‌های حاکمیتی، مدیریتی و اجرایی کشور در توسعه سواحل مکران، نشان می‌دهد که این میزان از حجم تغییرات و ناثباتی‌های تصمیم‌گیری به‌گونه‌ای است که می‌توان بیان نمود «مسئله توسعه مکران» هنوز تبدیل به صورت مسئله مشخص نظام حاکمیت و مدیریت کشور نشده و گویی کشور هنوز با فضایی ابهام‌آمیز و تصنعی مواجه است. شاید این حجم از مصاحبه‌ها و تئورهای خبری نشان بدهد که همه می‌خواهند مکران توسعه پیدا کند، لیکن هنوز سازوکار درست موضوع و در غالب موارد، تعریف صحیح مسئله روشن و شفاف نشده و عدم هماهنگی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیمدخل، نشانه‌ای گویا از این چالش کشور است. ایران، برای همه ایرانیان و تمامی نسل‌های این سرزمین است و همه آنان حق دارند تا در تحقق این ظرفیت بی‌بدیل سهیم و شریک باشند و از مواهب آن بهره‌مند گردند. این مهم، با تبیین درست موضوع و مسئله برای سطوح مختلف جامعه ایرانی فراهم می‌گردد.

توسعه مکران می‌تواند به عدم توازن در توزیع ثروت و فرصت‌ها منجر شود، به‌ویژه اگر فقط بر ایجاد زیرساخت‌ها تمرکز کنند. شاهد این ادعا، بروز شکاف طبقاتی در منطقه آزاد چابهار، شهر و سکونتگاه‌های غیر رسمی و حاشیه‌نشینی چابهار است

پنجشنبه- ۵ شهریور ۱۴۰۵- سال دوازدهم- شماره ۲۵۶۹

دریاپایه

بنادر

مدیر کل اداره میراث فرهنگی گیلان در گفت و گو با سرآمد:

افزایش زیرساخت‌های اقامتی استان گیلان در دستور کار قرار دارد

سمیه ملایی – مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گیلان با اشاره به اینکه افزایش زیرساخت‌های اقامتی در استان گیلان در دستور کار قرار دارد از ساخت ۵۴ هتل جدید در این استان خبر داد.

یوسف سلمان خواه در گفت و گو با خبرنگار اقتصاد سرآمد با اشاره به اینکه افزایش زیرساخت‌های اقامتی در استان گیلان در دستور کار قرار دارد از ساخت ۵۴ هتل جدید در این استان خبر داد.

مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گیلان با اشاره به اینکه توسعه متوازن گردشگری در سطح استان در اولویت قرار دارد، لذا مجوز ساخت این هتل ها در اکثر شهرستان های استان صادر شده است تا شاهد حضور گردشگر در سطح گیلان باشیم.

این مقام مسئول در استان گیلان، تصریح کرد: هم اکنون ۶ هتل پنج ستاره و ۷ هتل چهار ستاره در سطح استان در دست ساخت است که در آینده ای نه چندان دور به بهره برداری خواهند رسید.

وی خاطر نشان ساخت: حجم سرمایه گذاری احداث ۵۴ هتل جدید در استان گیلان، بالغ بر ۳ همت آورده شده است که این مبلغ با سرمایه گذاری بخش خصوصی و نیز اخذ تسهیلات بانکی لازم تامین خواهد شد.

به گفته این مقام مسئول در استان گیلان، با توجه به ورود حجم انبوه گردشگران به استان گیلان در تمام طول سال، بهره برداری از هتل های در دست ساخت، نقش مهمی در ارتقای خدمات گردشگری استان و جلب بیش از پیش رضایت گردشگران ورودی خواهد داشت.

وی همچنین به ورود گردشگران خارجی به گیلان اشاره کرد و گفت: در حال حاضر شاهد حضور تعداد قابل توجهی از گردشگران خارجی به ویژه از کشور عراق در استان گیلان هستیم که این گردشگران از وجود هتل های لوکس در استان استقبال خواهند کرد.

مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گیلان، تصریح کرد: با تکمیل و بهره برداری از پروژه های مذکور، تعداد هتل های استان در مجموع به ۱۶۵ واحد خواهد رسید که بدون شک با افزایش این زیرساخت مهم گردشگری و به دنبال آن با افزایش اقامت گردشگران، شاهد رونق اقتصادی در گیلان خواهیم بود.

سلمان خواه اظهار امیدواری کرد: با تسهیلات در نظر گرفته شده و حمایت های اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان از ورود سرمایه گذاران بخش خصوصی در صنعت گردشگری، شاهد افزایش ورود متقاضیان بخش خصوصی جهت ایجاد تأسیسات گردشگری در استان باشیم.

به گفته این مقام مسئول در استان گیلان، از ابتدای امسال، ۷۵ موافقت اصولی برای اجرای پروژه های گردشگری صادر شده که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته با رشد ۲۰ درصدی همراه است و نشان از افزایش تقاضای سرمایه گذاری است.

قالیباف: رابطه راهبردی ایران و چین نیازی به اجازه هیچکس ندارد

نماینده ویژه جمهوری اسلامی ایران در امور چین تصریح کرد: رابطه راهبردی تهران و پکن نیازی به اجازه هیچکس ندارد.

به گزارش ایرنا، محمدباقر قالیباف چهارشنبه شب چهارم شهریور ۱۴۰۵ با اشاره به موضع وزارت خارجه چین در رد تحریم های اخیر آمریکا علیه ایران در صفحه شخصی خود در شبکه ایکس نوشت: ما از موضع اصولی چین در رد تحریم های غیر قانونی علیه ایران استقبال می کنیم.

وی ادامه داد: شراکت راهبردی جامع ایران و چین بر پایه احترام متقابل، همکاری برد – برد، و چشم اندازی مشترک برای جهانی چندقطبی استوار است. رابطه این دو کشور نیازی به اجازه هیچ کس ندارد.